

Адам және қоғам
11-сынып
I деңгей, жеңіл сұрақтар

1. Шыңғыс хан тұрмыс салт ережелері мен моңғолдар өмірін қамтыған арнайы заңдар жинағын шығарды. Сол заң қалай аталады?

- A) «Ұлы Жасақ»
- B) «Ата заң»
- C) «Манускрипт»
- D) «Шыңғыс ханның кодексі»
- E) «Моңғолдардың шындығы»

2. Моңғол империясы төрт бөліктен құралды. 1227 жылы Шыңғыс хан қайтыс болады. Ұлы хан мәртебесін (Моңғол империясының жоғары билеушісі) Шыңғыс ханнан кейін кім иеленді?

- A) Жебе нойон
- B) Шағатай
- C) Үгедей
- D) Жошы
- E) Төле

3. Қай ханның бұйрығымен жаулап алынған елдерде халық санағы жүргізілді?

- A) Бату хан
- B) Мөңке хан
- C) Шыңғыс хан
- D) Өзбек хан
- E) Жошы хан

4. Алтын Орда мемлекетінде ислам діні мемлекеттік дін болып қабылданды. Қай ханның тұсында?

- A) Бату хан
- B) Берке хан
- C) Тоқтамыш хан
- D) Өзбек хан
- E) Жәнібек хан

5. Әмір Темірдің өмір сүрген жылдары.

- A) 1336-1405 жж.
- B) 1326-1401 жж.
- C) 1338-1408 жж.
- D) 1370-1415 жж.
- E) 1343-1405 жж.

6. «Этнос – әлеуметтік емес, табиғи құбылыс» деген этнос теориясын ұсынған ғалым?

- A) Ю.В. Бромлей
- B) С.М. Широкогоров
- C) Л.Н. Гумилев
- D) Ч. Дарвин
- E) Ф. Энгельс

7. Этникалық сезім мен этникалық түсінік интеллектуалдық құрылым болып саналатын теория:

- A) конструктивті
- B) пассионарлық
- C) эволюционизм
- D) космогенез
- E) конфронтация

8. Қоғам өмірінің барлық саласындағы этностар арасындағы қатынастарды реттейтін, мемлекеттің саяси қызметінің құрамдас бөлігі.

- A) Ұлттық саясат
- B) Ұлттық мәселе
- C) Ұлттық діл
- D) Ұлттық тіл
- E) Ұлтаралық қатынас

9. ЕҚЫҰ Еуропа, Солтүстік Америка және Азияда орналасқан қанша мемлекетті біріктіреді?

- A) 57
- B) 28
- C) 25
- D) 33
- E) 120

10. ЕҚЫҰ саммиті Астана қаласында қай жылы өткізілді?

- A) 2017 ж.
- B) 2010 ж.
- C) 1998 ж.
- D) 1996 ж.
- E) 2012 ж.

11. Қызмет етуші бір кәсіпорынының басқасына тауарларды төлеуді кейінге қалдырумен сату түрінде берілетін несие формасы:

- A) ипотекалық
- B) тұтынушылық
- C) коммерциялық
- D) мемлекеттік
- E) банктік

12. Бұл жерге қызмет көрсетудің бағасы немесе жер иесінің жер телімдерін жалға алушылардан қандай да бір уақыт ішінде алатын табысы:

- A) еңбек шарты
- B) бағалы қағаздар
- C) табиғи ресурстар
- D) кәсіпкерлік қызмет
- E) жер рентасы

13. Аристотелдің пікірі бойынша, мемлекеттің барлық басқа формаларының жақсы жақтарын өзіне синтездеген басқарудың түрі:

- A) Тирания
- B) Монархия

- C) Полития
- D) Олигархия
- E) Демократия

14. Саяси құбылыстар әлемін тұтас және өзара тығыз байланысында зерделейтін ғылым:

- A) Психология
- B) Саясаттану
- C) Этнология
- D) Философия
- E) Әлеуметтану

15. «Заңның билігі жоқ жерде, ешқандай мемлекеттік құрылыстың формасына орын жоқ» -деп айтқан философ:

- A) Демокрит
- B) Аристотель
- C) Платон
- D) Цицерон
- E) Сократ

16. Өндіріс факторларының барлық иелері кірістерінің қосындысы, яғни жалақы, пайда, пайыз бен рентаның қосындысы ретінде анықталады және қоғамның таза пайдасын білдіретін ұлттық экономиканың негізгі көрсеткіші:

- A) Ұлттық байлық
- B) Ұлттық табыс
- C) Инфляция
- D) Жалпы ішкі өнім
- E) Жалпы ұлттық өнім

17. Билік жүргізуге байланысты маңызды шешімдер қабылдауға тікелей қатынасатын, билік құрылымында жетекші рөл атқаратын, соған орай өзіндік артықшылықтарға ие болатын әлеуметтік топ:

- A) саяси элита
- B) жұмысшылар
- C) саяси жетекшілер
- D) депутаттар
- E) азаматтық топ

18. «Ізгі қала тұрғындарының көзқарастары туралы» деп аталатын трактатын жазған:

- A) Аристотель
- B) Сократ
- C) Әл-Фараби
- D) А.Токвиль
- E) Т.Гоббс

19. Антикалық философия өкілдеріне жатпайтын философ:

- A) Гераклит
- B) Фалес
- C) Парменид
- D) Пифагор

Е) Декарт

20. «Даналық», «даналықты сүю» деген ұғымды білдіретін термин:

А) Экология

В) Психология

С) Социология

Д) Философия

Е) Геология

11-сынып

II деңгей, орташа сұрақтар

1. Қай жылы «Ауыл шаруашылық қауымы туралы» Ереже шықты?

А) 1260 ж

В) 1327 ж

С) 1279 ж

Д) 1271 ж

Е) 1294 ж

2. Қытайдағы моңғол династиясының соңғы императоры?

А) Құлағу

В) Құбылай

С) Шідебала

Д) Тоғон-Темір

Е) Есін-Темір

3. Этникааралық жанжалдар себебіне жатпайтын факторды анықтаңыз.

А) аумақтық дау

В) этномәдени және тілдік мәселелер

С) конфессионалдық және діни фактор

Д) нәсілдік кемсітушілік

Е) ұлттандыру

4. Экономика бастауы жайлы ілім қандай еңбекте көрсетілген?

А) «Ману заңдары»

В) «Будда заңдары»

С) «Конфуции ілімі»

Д) «Шығыснама»

Е) «Лао ілімі»

5. Экономика ғылымын әрі қарай дамытқан Адам Смиттің еңбегі:

А) «Экономикалық бағыттыр»

В) «Халықтар байлығының себептері туралы зерттеу»

С) «Меркантилизм»

Д) «Физикоократтар»

Е) «Көрінбейтін қол»

6. Нарықтық экономикаға тән сипатты анықтаңыз:

А) Натуралды шаруашылыққа негіздеу

В) Шаруашылық есеп жүргізу

С) Еркін бәсекелестік

D) Жеке меншікті шектеу

E) Консервативті басқару

7. Ұлы экономикалық дағдарыстан кейін экономикалық даму жолы негізгі қанша бағыттан тұрды:

A) 2

B) 6

C) 8

D) 9

E) 4

8. Нарықтық жүйенің негізгі модельдерінің бірі германдық модельдің сипаты:

A) «Функционалды әлеуметтену»

B) «Миттельштанд»

C) «Кемелденген социализм»

D) «Гельштенд»

E) «Нарық алаңы»

9. Жоспарлы экономиканың белгілеріне жатпайды:

A) мемлекеттік меншік

B) тактикалық басқару үкімет қолында

C) жекеменшік мүлікке тыйым салу

D) тауар жетіспеушілігі

E) еркін тауар айналымы

10. Мемлекеттік және жеке кіріс алуға бағытталған қызметтің еркін және теңқұқықты болуын ситаттайтын экономикалық жүйе қалай аталады:

A) Тоталитарная экономика

B) Жоспарлы экономика

C) Аралас экономика

D) Дәстүрлі экономика

E) Социалистік экономика

11. Оның пікірінше, монархия мемлекеттік басқарудың ең үздік формасы болып табылады, өйткені ол қоғам бірлігін қамтамасыз етуге қабілетті:

A) А.Августин

B) Платон

C) Ф.Аквинский

D) М.Цицерон

E) Аристотель

12. «Заңның билігі жоқ жерде, ешқандай мемлекеттік құрылыстың формасына орын жоқ» -деп айтқан философ:

A) Демокрит

B) Аристотель

C) Платон

D) Цицерон

E) Сократ

13. Көне римдік ойшыл және мемлекет қайраткері «Мемлекет туралы», «Заң туралы» және т.б. трактаттардың авторы:

A) Ф.Аквинский

- В) Платон
- С) Аристотель
- Д) М.Цицерон
- Е) А.Августин

14. Саяси жүйенің оған іштен не сыртан келетін әсерлерге жауап ретінде кері әсер көрсететін қызметі:

- А) Реакция беру
- В) Реттеу және бақылау
- С) Экстрактивтік
- Д) Дистрибутивтік
- Е) Бейімделу

15. Билікке қатынасу дәрежесіне, билікке деген өкілеттілігінің ауқымына байланысты элитаға жатпайтын топ:

- А) Ортаңғы
- В) Әкімшілік
- С) Жоғарғы
- Д) Төменгі
- Е) Маргиналдық

16. Қазіргі саяси ғылымда элитаның пайда болуын, қалыптасуын, қоғамдағы рөлін зерттейтін ілім:

- А) Элитология
- В) Әлеуметтану
- С) Философия
- Д) Тарих
- Е) Этнология

17. Билік жүргізуге байланысты маңызды шешімдер қабылдауға тікелей қатынасатын, билік құрылымында жетекші рөл атқаратын, соған орай өзіндік артықшылықтарға ие болатын әлеуметтік топ:

- А) саяси элита
- В) жұмысшылар
- С) саяси жетекшілер
- Д) депутаттар
- Е) азаматтық топ

18. Қоғамда мемлекеттің араласуынсыз және мемлекеттік органдар арнасынан тысқары дамитын тұлғааралық қатынастардың, отбасылық, қоғамдық, экономикалық, мәдени, діни және басқадай құрылымдардың жиынтығы:

- А) Саясат
- В) Билік
- С) Мемлекет
- Д) Азаматтық қоғам
- Е) Құқықтық қоғам

19. Азаматтық қоғам тарихи түрде қандай қоғамдық құрылыстың туындауымен бірге дүниеге келді:

- А) құлдық
- В) ежелгі қауым

- С) буржуазиялық
- Д) феодалдық
- Е) социалистік

20. Бұл жүйе бойынша элитаға кандидаттар әркімнің жекебасының қасиеттеріне байланысты сұрыпталады:

- А) гильдиялар
- В) оппозициялық
- С) әкімшілік
- Д) басқарушылық
- Е) антрепренерлік

11-сынып

III деңгей, қиын сұрақтар

1. 1327 жылы Қытайда неге тыйым салынды?

- А) бейбіт уақытта қару алып жүру тыйым салды
- В) ғибадатханаларға халықтан жер сатып алуға тыйым салды
- С) ауылшаруашылықта құлдар еңбегің пайдалануға тыйым салды
- Д) шетел көпестермен сауда-саттық жүргізуге тыйым салды
- Е) еркін дін сенуге тыйым салды

2. Мәскеудің өркендеуі. Мәскеу княздігі Владимир Ұлы княздігінен бөлініп шықты. Александр Невский, Даниил Александрович, Юрий Даниилович, Иван Даниилович және Дмитрий Донской княздардың жүргізген саясаттың нәтижесінде Мәскеу княздігі орыс жерлерді біріктіріп, орталықтадырылған мемлекетке айналады.

Осы князьдың тұсында Мәскеудің иелігіне Ростов, Галиц, Белозерск және Углич княздіктері кірді?

- А) Александр Невский
- В) Дмитрий Донской
- С) Иван Даниилович
- Д) Юрий Даниилович
- Е) Даниил Александрович

3. Мәскеудің өркендеуі. Мәскеу княздігі Владимир Ұлы княздігінен бөлініп шықты. Александр Невский, Даниил Александрович, Юрий Даниилович, Иван Даниилович және Дмитрий Донской княздардың жүргізген саясаттың нәтижесінде Мәскеу княздігі орыс жерлерді біріктіріп, орталықтадырылған мемлекетке айналады.

Осы княздардың арасынан қайсысы Алтын Ордадан княздік жарлық алып Русьтың алғашқы ұлы князі болды?

- А) Александр Невский
- В) Дмитрий Донской
- С) Иван Даниилович
- Д) Юрий Даниилович
- Е) Даниил Александрович

4. Тарихи оқиғалардың хронологиялық ретін анықтаңыз:

1. Қожжа Ахмет Ясауидың басына кесене тұрғызуға бұйрық береді
2. Әмір Темір Хорезмге жорық бастайды
3. Анкара түбінде түріктердің қолбасшысын Баязидті тас-талқан етіп жеңеді
4. Қытайға жорыққа шығады
5. Мәуереннахарға өз билігін орнатады

A) 1,5,4,3,2

B) 2,1,5,3,4

C) 3,5,1,2,4

D) 4,1,3,2,5

E) 5,2,1,3,4

5. «Бұл кезеңде қызмет көрсету саласы айтарлықтай өсіп, тұтыну тауарларының өндірісі мен олардың экономиканың басты секторына айналуына әсер етті». Бұл экономикалық өсімнің қай кезеңі болып табылады?

A) Ауқымды жаппай тұтыну кезеңі

B) қозғалыс кезеңі

C) өтпелі қоғам кезеңі

D) жетілу кезеңі

E) дәстүрлі аграрлы қоғам кезеңі

6. Бұл экомикеда инновациялық жоғары өндірісті кәсіпорындардың, жоғары сапа мен инновациялық қызметтер үлесінің артуы, сонымен қоса өндірістік кәсіпорындарға қарағанда, қызмет көрсететін салада жұмыс атқаратын халық саны көп дамыған қоғам.

A) Постиндустриалды қоғам

B) Индустриалды қоғам

C) Дамыған индустриалды қоғам

D) Аграрлық қоғам

E) Буржуазиялық-аристократтық қоғам

7. Термин сөздерді анықтамасымен сәйкестендіріңіз

1. Социогенез	A. Экономикада игеру жағдайында өмір сүретін және рулық қауымдастық.
2. Эндогамия	B. Некені өз этносы ішінде қиюдың нормативті талабы.
3. Экзогамия	C. Қоғамның пайда болуы туралы ғылым
4. Архаикалық қоғам	D. Қандас рулар тобы мен тайпалардан тыс жерлерде неке қиюды міндетті түрде талап ету.
5. Дифференциация	E. Адамдардың әртүрлі әлеуметтік топтарға жататынын білдіретін айырмашылық.

A) 1-A, 2-B, 3-D, 4-E, 5-C

B) 1-C, 2-A, 3-B, 4-E, 5-D

C) 1-C, 2-B, 3-D, 4-A, 5-E

D) 1-E, 2-B, 3-A, 4-C, 5-D

E) 1-A, 2-D, 3-B, 4-C, 5-E

8. Қоғамдық дамуындағы көзқарастарды және олардың негізін қалағандарды сәйкестендіріңіз.

1. Эволюциялық тұрғыдан қарау	A. О.Шпенглер
-------------------------------	---------------

2. Формациялық тұрғыдан қарау	В. К.Маркс, Ф.Энгельс
3. Модернизациялық тұрғыдан қарау	С. Э.Тэйлор, Д.Фрезер
4. Өркениеттік тұрғыдан қарау	Д. П. Дракер

A) 1-B, 2-A, 3-C, 4-D

B) 1-A, 2-D, 3-B, 4-C

C) 1-C, 2-B, 3-D, 4-A

D) 1-C, 2-D, 3-A, 4-B

E) 1-C, 2-B, 3-A, 4-D

9. Мәтінде сипатталған ұйымды анықтаңыз.

2001 жылдың 15 маусымында құрылған халықаралық ұйым. 2017 жылдың 9 маусымында Үндістан және Пәкістан Республикасы ұйымға кіргендерін жариялағаннан кейін, бұл ұйым 3 млрд-тан астам адамды біріктіретін болды. Әскери блок болып табылмайды және ұйымның шешім қабылдайтын жоғары органы мүше мемлекеттердің мемлекет басшыларының кеңесі болып табылады.

A) ИЫҰ

B) ЕҚЫҰ

C) ШЫҰ

D) ЕЭО

E) Түріксой

10. 1-ші бағана мен 2-ші бағананы сәйкестендіріңіз

1-ші бағана	2-ші бағана
1. Саяси ұлтшылдық 2. Этникалық ұлтшылдық	А. ұлттық мемлекет референдум, ашық қоғамдық пікірталас арқылы ұлттың еркін білдіреді В. ұлтты тіл, дін, тарих дәстүр секілді ортақ мұралар біріктіреді С. этносты ұлтпен теңестіреді D. ұлттың саяси өміріне белсене араласу, тең саяси мәртебе Е. Саяси тәуелсіздік, рухани дамуын насихаттайды F. Азаматтарды ортақ құндылықтарға бейімдігі

A) 1-A,B,E; 2-D,C,F

B) 1-B,D;F; 2-A,C,E

C) 1-A,D,F; 2-B,C,E

D) 1-A,C,F; 2-B,D,E

E) 1-B,A,D; 2-C,E,F

11. Бұл жерге қызмет көрсетудің бағасы немесе жер иесінің жер телімдерін жалға алушылардан қандай да бір уақыт ішінде алатын табысы:

A) еңбек шарты

B) бағалы қағаздар

C) табиғи ресурстар

D) кәсіпкерлік қызмет

Е) жер рентасы

12. Өндіріс факторларының барлық иелері кірістерінің қосындысы,яғни жалақы,пайда,пайыз бен рентаның қосындысы ретінде анықталады және қоғамның таза пайдасын білдіретін ұлттық экономиканың негізгі көрсеткіші:

А) Ұлттық байлық

В) Ұлттық табыс

С) Инфляция

Д) Жалпы ішкі өнім

Е) Жалпы ұлттық өнім

13. Қоғамда мемлекеттің араласуынсыз және мемлекеттік органдар арнасынан тысқары дамитын тұлғааралық қатынастардың,отбасылық, қоғамдық, экономикалық, мәдени,діни және басқадай құрылымдардың жиынтығы:

А) Саясат

В) Билік

С) Мемлекет

Д) Азаматтық қоғам

Е) Құқықтық қоғам

14. Азаматтық қоғам тарихи түрде қандай қоғамдық құрылыстың туындауымен бірге дүниеге келді:

А) құлдық

В) ежелгі қауым

С) буржуазиялық

Д) феодалдық

Е) социалистік

15. Еңбек нарығының құрамдастарын атаңыз:

А) инвестиция

В) несие

С) ипотека

Д) ұсыныс

Е) пайыз

16. Ақшамен және бағалы қағаздармен операциялардың сан алуан түрлерін жүзеге асыратын және үкіметке,кәсіпорындарға,азаматтарға және бір-біріне қаржылық қызметтер көрсететін ақша-несиелік институт:

А) Мамандандырылған кредиттік-қаржылық мекемелер

В) Әмбебап(коммерциялық) банктер

С) Мамандандырылған (коммерциялық) банктер

Д) Банк

Е) Ұлттық банк (Орталық банк)

17. ҚР-на Президент болып сайлану үшін:

А) Дін қызметкері болу керек

В) Үш тілді еркін меңгерген болу керек

С) Қырық жасқа толған болу керек

Д) Ғылыми дәрежесі болу керек

Е) Елу жастан аспаған болу керек

18. Сауда кәсіпорындарымен халыққа бөліп төлеуге сатқан тауарлары түрінде, сондай-ақ банктер мен арнаулы несиелік институтымен тұтыну тауарларын сатып алу және көрсетілетін қызметтерге төлем жасау үшін (әдетте, 30%-ға дейінгі жоғары пайызға берілетін несие формасы):

- A) Ипотекалық
- B) Коммерциялық
- C) Тұтынушылық
- D) Банктік
- E) Мемлекеттік

19. Барлық субъектілерден құқық нормаларын, заң ережелерін және де басқа да құқықтық актілердің орындауын талап ететін қағидат:

- A) норма
- B) нұсқау
- C) заңдылық
- D) құқық
- E) тәртіп

20. «Мемлекет-халық игілігі» деп айтқан ежелгі Римнің қоғам қайраткері:

- A) Аристотель
- B) Платон
- C) Ж.Руссо
- D) Цицерон
- E) А.Августин